UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

1 De liberis & seruis in vniuersum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

2 *Curatores rerum Cæſaris qui.*
3 *Curatores ciuitatis Romæ, rectores ciuium, viarum, riparum, vicorum.*
4 *Curator angariarum.*
5 *Curator Calendarii reipub.*
6 *Curator operum publicorum.*
7 *Curator murorum reficiendorum munus Athenienſibus excellentius.*
8 *Curatores emendarum ſpecierum vini, olei, & ſimilium.*
Σιτώναι, ἐλαιεμπόροι, *&c. eod.*
9 *Curatores portarum.*
10 *Curatores reipub. qui, & in quantum teneantur.*
11 *Curatores reipub. quando pro collegis teneantur.*

1 PRæter tutelarum & curarum † prædictarum curatores, alios
ſeſe offerre non dubium eſt: quales ii, quibus demandabatur
in republica cura habendi ſarta tecta opera publica, & refectionis
procuratio, *l. ſi in aliquam celebrem ciuitatem, de offic. proconſ. P. l. 2.*
2 *§. 1. de operib. publ. in P.* ¶ Et † qui curam habebant rerum Cæſaris,
procuratores & curatores dicebantur, *l. fin. de offic. procu. Cæſ. in P.*
3 ¶ Curatores † ciuitatis triplices, alius generalis vel rector: alius ci-
uium Romanorum, qui ibi habitabant: alii vicorum, riparum, ac
viarum, *de omnibus Vuolph. Lazius, li. 3. cõmen. reip. Rom. c. 15. Caſ-*
4 *ſiad. lib. 7. Variar. de primis.* ¶ Curator † ad cogendas angarias dari
5 dicitur, *l. 1. quemad. ciuil. mune. indicun. lib. 10. C.* ¶ Meminit † &
Papinianus curatoris Calendarii reipublicæ, *Pap. l. fi. §. item reſcri-
pſerunt a curatore, de adminiſt. rer. ad ciuit. pert.* videlicet qui curam
gereret libri, quo nomina & debita continebantur: vel qui ſecun-
dum Calendarium, & inibi deſcripta nomina, vel exigeret, vel
ſolueret debita, *ſecundum Africa. in l. qui filium, 62. de leg. 3.* ¶ De
6 † curatoribus operum publicorum ſtruendorum paſſim ſe offe-
rent exempla in titulo de operibus publicis, *in l. 1. & 2. de oper. pub.*
lib. 50. P. tit. 10. & alibi. ¶ Et † Æſchines, *contra Cteſiphonem*, nul- 7
lum maius munus curatore murorum reficiendorum, apud A-
thenienſes, nec amplius fuiſſe dixit. ¶ Qui † habebant etiam cu- 8
ram emendi frumenti vel olei, curatores quoque harum ſpecie-
rum dicti & creati, quos Græci, σιτώνας καὶ ἐλαιεμπόρους, *l. fin. de mune.*
& honor. in P. Refert † & Ariſtoteles, *6. polit.* ἀναγκαίας ἀρχὰς συν- 9
ταττομένας πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας, neceſſarias functiones ad res
bellicas expediendas cum vſus veniret. δεῖ γὰρ ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ,
inquit, πυλῶν τε καὶ τειχῶν φυλακῆς ὁμοίως ἐπιμελητὰς εἶναι, καὶ ἐξετάσεως
καὶ συντάξεως τῶν πολιτῶν, id eſt, *opus & bello & pace, portarum & mœ-
nium curatores eſſe, & recenſionis ciuium deſcriptioniſque in claſſes.*
¶ Curatores † reipub. ſæpe in iure occurrunt, qui publica, ſeu ci- 10
uitatis negotia & res tractant. Ab iis & fides, & diligentia exigi-
tur: nam ſi negligenter in diſtrahendis bonis ſe geſſerint, in ſim-
plum tenentur: ſi fraudem autem admiſerint, in duplum: nec ta-
men ad eorum heredes pœna deſcendit, *Papin. l. Imperatores, 10.*
§. Imperatores, de admin. rerum ad ciui. per. lib. 59. P. tit. 8. Tenentur
ad vſuras pecuniarum, quæ apud eos remanſerunt. Tenentur de
periculo operum, & heredes eorum, tenentur agros reipub. re-
trahere a poſſeſſoribus licet bonæ fidei, cum poſſint ad auctores
recurrere. ¶ Nec † pro ſe tantum quilibet tenetur, ſed etiam no- 11
mine collegarum, ſi interuenire & prohibere eos oportuerit: itẽ
ſi deteriora nomina facta ſint tempore curationis, *hæc omnia, in l.
fin. eod.* Nam & collegarum communi periculo pecunia, etſi inter
illos diuiſa, datur, *l. 3. eod. tit. de adminiſtra. rerum.* Prior tamen ex-
emplo tutorum, conueniendus eſt qui geſſit, *l. 4. eod.* Non tamen
pro geſtione ſuperiorum & anteceſſorum, curatores ſuc-
ceſſores tenentur, ſed ſinguli pro geſtis
a ſe, *d. l. 4. §. 1.*

DE SERVIS, ET LIBERIS, IVREQVE DOMINORVM, LIBER XIIII.

De liberis & ſeruis in vniuerſum. Cap. I.

1 *Perſonarum diuiſio in liberos & ſeruos.*
2 *Æqualis omnium hominum, vnaque natura conditio.*
3 *Iure gentium ſeruitute inducta, diſtingui cœperunt appellationes hominum.*
4 *Libertas quid.*
5 *Facultas agendi aliud, quam actus.*
6 *Libertas per ſeruitutem non tollitur, ſed impeditur eius actus.*
7 *Seruitus ex diametro aduerſa libertati.*
8 *Libertas & ſeruitus corporis, animæ, & vtriuſque eſt. Aut natura, aut hominum conſtitutione, & qui ſerui, aut liberi natura.*
9 *Lege vel conſtitutione qui liberi, vel ſerui.*
10 *Cato Vticenſis ne ſeruiret, ſe occidit.*
10. *11. 19. Gratius libertate nihil, nec miſerabilius ſeruitute item.*
12 *Domini olim dicti omnes patresfamilias, & ſerui familiares, quare.*
Dominica poteſtas viſa tyrannica, eod.
13 *Domini appellationem recuſauit Octauius, & Tyberius.*
14 *Domitianus odioſus, quod voluerit ſe dominũ & Deum appellari.*
15 *Domini nomen proprium ſoli Deo, quare.*
16 *Domini Imperatores dicti, & res dominicæ quæ.*
17 *Dominis olim libera in ſeruos vitæ & necis poteſtas.*
18 *Seruos Vidius Pollio edendos murænis obiecit.*
19 *Seruos non habuerunt Indi, Eſſæi, Phocenſes, Locri.*
20 *Serui Chriſtiani Iudæis, vel hæreticis, & paganis eſſe non poſſunt.*
21 *Biturigibus non erant ſerui.*
22 *Tholoſam ſerui ingreſſi, liberi ſtatim fiunt.*
23 *Serui nulli temporibus Saturni.*
24 *Seruitus eſt vltimus gradus vilitatis humanæ.*
25 *Seruum ſeruorum Gregorius IX. Sum. Pont. ſe appellauit, & Iuſtinianus ſeruum.*
Seruus dimidius homo, eod.

1 SVMMA † perſonarum diuiſio dicta eſt, vt alii ſint liberi,
alii ſerui. Liberi a libertate, ſerui a ſeruitute dicti, *§. 1. de
iur. perſo. ap. Iuſtin. l. 3. de ſtat. hom. lib. 1. P.* Ab initio qui-
dem generis humani vna fuit qualitas & ſtatus, *l. quod
attinet, de reg. iur.* a quo poſtea diſceſſum, facta & m[illegible]tio capitis,
§. 1. de capitis diminut. ¶ Æqualis † hominum prima conditio, & 2
vno nomine homines naturali iure vocabantur, *l. manumiſſiones,
de iuſti. & iur. in P. l. homin. 125. de verbor. ſignif.* Et vt Seneca ait,
lib. 6. Declam. neminem natura fecit liberum aut ſeruum, ſed for-
tuna hæc nomina impoſuit. Et diuus Paulus, nec liberum, nec
ſeruum apud Deum eſſe ſcribit, *ad Galat. 3.* ¶ Iure † gentium au- 3
tem ſeruitute inducta, tres appellationes diſtinxerunt homines,
vt alii liberi, alii ſerui, alii libertini, dicantur, *d. l. manumiſſiones,
& §. 1. de liberti. apud Iuſtinian.* ¶ Libertas † eſt naturalis facultas 4
eius quod cuique facere libet, niſi quod vi aut iure prohibetur,
§. 1. de iure perſon. l. 4. de ſta. hom. P. Naturalis facultas dicitur in-
nata poteſtas agendi, vel viuendi, vt velis, *Iuuen. Saty. 3. Cic. pen.
Parad. in Offic. & 4. ad Heren. Ariſto. lib. 6. Polit. cap. 2.* facultas
quæ ortum cuiuſque comitatur, δύναμις, ἐξουσία, & vt facultas di-
citur apud Galenum, *lib. 1. de ſimplic. medicamen. faciunt, cap.
1. & lib. de plenitudine*, cauſſa quædam effectrix, vel per quam
facimus, vel vt poſſimus facere datum eſt. ¶ Aliud † enim eſt facul- 5
tas agendi, aliud actus qui ex illa facultate ſequitur: vt & aliud ab
iis inſtrumentum, per quod facultas operatur. Habet namque
omnis facultas inſtrumentum accommodatum, per quod dete-
rius, & melius idem efficiat, *Ariſtot. lib. 1. de generat. animal. c. 1.*
Neque facultas importat neceſſitatem, vt quod in facultate fa-
ciendi eſt, neceſſario fiat: ſed vt fieri poſſit, habet, *c. cum aliquib.
de reſcrip. in 6. l. 1. §. dies autem iuſtos, de appell. recip. lib. 49. P. titu. 4.
can. ſi forte, 2. q. 6.* Neque quod in facultate fieri poteſt, eodem
modo fit, cum & robur & imbecillitas in facultate conſideretur,
Gale. 1. lib. de cauſ. pulſ. ¶ Et † proinde quamuis libertas, ſit natu- 6
ralis facultas agendi quæ velis, tamen extrinſecus vel intrinſecus
actus poteſt impediri. Extrinſecus vi, ob quam libertas ne faciat
impeditur, ea tamen facultate nihilominus exſiſtente in homine:
non enim ideo tollitur aut deſinit eſſe, quod non poſſit operari.
Vt non ideo minus hoſtis homo eſt, quod ab hoſte vincatur, &
ſubiiciatur vi: vis quippe maioris eſt rei impetus, cui reſiſti non
poteſt, *l. 2. de eo quod met. cauſ. P.* & aduerſus quam parum valet
cuſtodia, *Nerat. in l. ſi ea res, de actio. emt. libro decimonono, P.
titulo primo.* Atque Ariſtoteles, *lib. 1. Rhetor. capit. decimo*, intrin-
ſecus per vim ea fieri dicit, quæ per cupiditatem fiunt. Atque

vtromodo prohibetur facultas libertatis, ne agat libere: veluti &
cum ius ſe obiicit actui prauo, ne a facultate exeratur, vincitq; ne
fiat. Vtpote fortior, quæ habet vim cogētem, *l. legis virtus, de legib.*
Theophil. §. ſumma itaque, de iur. perſ. in ſuis Inſtitut. & metum in-
ferentem formidine pœnæ, *l. 1. de iuſt. & iur. P. cano. factæ ſunt au-*
tem leges, 4. diſtinct. vt ea facere nos non poſſe iure exiſtimemus,
quæ facta lædunt pietatem, vel ſunt cōtra bonos mores, vel leges,
7 *l. filius, de condit. Inſtit. in P.* ¶ Seruitus † porro aduerſaria, & ex dia-
metro oppoſita libertati eſt, vt nihil aliud ſeruitutem dicat Ari-
ſtoteles, quam priuationem libertatis, *Ariſt. lib. 1. Polit. c. 3.* ¶ Li-
8 bertas † & ſeruitus in homine, & corporis ſeparatim, & animæ,
Philo Iud. lib. quod omnis probus ſit liber. vel vtriuſque: vtraque &
natura, & conſtitutione hominum. Liberi ſunt natura, etiam qui
ſeruiunt corpore, & boni, qui ſibi in cupiditatibus imperant, &
cum virtute ſecūdum Dei præcepta viuunt, etſi ſub poteſtate do-
minica ſint corpore. Sic ſerui quidam natura, quanquam nullius
poteſtati domini ſubiiciantur. *Ac ſtatim,* vt ait Ariſtoteles, *ex ge-*
neratione quadam diſtincta ſunt, alia quidem ad imperandum, alia
vero ad parendum. Quorumcunque eſt opus in corporis vſu, & hoc
eſt in eis potiſſimum, hi ſunt natura ſerui, quibus melius eſt vt impe-
retur. Eſt enim natura ſeruus, qui poteſt alterius eſſe: quapropter &
alterius eſt. Et qui tantum particeps eſt rationis, vt ſentiat quidem,
at non habeat, &c. Ariſtot. 1. Polit. c. 3. Qui pecuniæ aut fortunæ ſer-
uit, liber non eſt, *idem lib. 2. Rheto. ad Theode. c. 11.* Cicero, *Liber-*
tas, inquit, *eſt poteſtas viuendi, vt velis. Quis igitur viuit, vt vult,*
niſi qui recta ſequitur, qui gaudet officio, cui viuendi via conſiderata
atque prouiſa eſt? qui legibus, non propter metum paret, ſed eas ſequi-
tur atq; colit, quia id ſalutare eſſe maxime iudicat? &c. Cic. penul. pa-
radox. Qui metu pœnæ legum ſe cohibet adhuc, & is ſeruus me-
retur dici: & ſic Euripides ait, *in Hecuba, act. 4.*

φεῦ οὐκ ἔστι θνητῶν, ὅστις ἔστ᾽ ἐλεύθερος,
ἢ χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν, ἢ τύχης.
ἢ πλῆθος αὐτὸν πόλεως, ἢ νόμων γραφαὶ
εἴργουσι, χρῆσθαι μὴ κατὰ γνώμην τρόποις.

id eſt,

Heu, non eſt quiſquam liber mortalium:
Aut enim pecuniæ ſeruus eſt, aut fortunæ.
Aut multitudo ciuium, aut legum ſanctio
Vetant, ſuo ne quis viuat arbitrio.

Seruus eſt Philoni Iudæo, quicunq; peccat: & omnis probus, li-
ber, *lib. quod liber ſit quicunque virtuti ſtudet.* Et qui facit peccatū,
ſeruus eſt peccati, *D. Ioa. Euan. c. 8.* a quo quiſq; ſuperatus eſt, eius
eſt ſeruus, *2. D. Pet. c. 2.* Et Salomon, *Prouerb. 11. Qui ſtultus eſt, ſer-*
9 *uiet ſapienti.* ¶ Lege † vel conſtitutione liber eſt, qui ſeruitutem
non patitur. Seruitutem autem patitur, qui ex lege domino ſub-
iicitur, & priuatur felici ſtatu illo libertatis. Status libertatis, in-
æſtimabilis res, *l. libertas, de regu. iur. §. ſed cum libertas, quibus ex*
cauſ. manu. non lic. l. 1. §. ſed cum homo, de iis qui deiec. in P. nec gra-
10 tius quicquam libertate, *l. Paulus, de fideicom. lib.* ¶ Et † Cato Vti-
cēſis, ne libertate priuatus cogeretur ſe ſubmittere miſericordiæ
Cæſaris, ſeipſum interfecit, *Dio. Caſſius, li. 43. hiſt. Rom.* Atque, vt
ait Strabo, qui voluptatem & dolorem, vitam ac mortem conte-
mnit, ſubditus eſſe non patitur, *Strabo, lib. 15. Geogra.* Et Philo Iu-
dæus, *d. lib. quod lib. ſit qui vir. ſtud.* Contemtor mortis, pauperta-
tis & obſcuritatis, ſeruus eſſe non poteſt. Miſera contra ſeruitus,
nihilque ea infelicius, *Cic. Phili. 2. Sene. epiſt. 52.* ideo morti com-
parata, *l. interdicit, de condi. & demonſt. l. ſeruitutem, de regu. iur. l.*
11 *cum hic ſtatus, § ſi donator, de don. int. vir. & vxor.* ¶ Vt † & ſerui
pro nullis, & ac ſi non eſſent iure ciuili habiti, *l. quod attinet, de reg.*
iur. Vocat Vlpianus ſeruitutem, caſum aduerſamque fortunam
hominis liberi, quam exſpectare vt contingat, nec ciuile, nec na-
turale ſit, *Vlp. in l. inter ſtipulantem, 83. §. ſacram rem, de verb. oblig.*
in P. neque fas ſecundum Paulum Iuriſconſultum, *l. ſi in emtione,*
34. §. liberum, de contrah. emt. in P. Tyrannica viſa eſt pluribus do-
minica in ſeruos poteſtas, & nimium exoſa & cōtumelioſa: in po-
teſtate namque dominorum proprie dicuntur eſſe ſerui, *l. 1. de iis*
12 *qui ſunt ſui vel alie. iur. in P. §. in poteſtate, eo. ap. Iuſtin.* ¶ Quare † &
antiquitus domini, dicti ſunt patresfamilias, & ſerui omnes fami-
liares, vt contumelia ſeruorum tolleretur, teſte Macrob. *lib. 1. Sa-*
13 *turn. c. 11.* ¶ Et † Octauianus Imperator, domini appellationem,
vt opprobrium & maledictum ſemper exhorruit, edictoque ca-
uit, ne poſthac dominus appellaretur, *Sueton. in Octauio, c. 53.* Ty-
berius quoq; Cæſar dominus a quodam appellatus, denuntiauit,
ne ſe amplius contumeliæ cauſſa appellaret, *idem in Tyberio, c. 28.*
14 ¶ Nec † paruum odium concepit populus in Domitianum, quod
nimium elate voluit ſe dominum & Deum vocari, *idem in Domi-*
tia. c. 23. ¶ Qui † enim hoc ſibi domini arrogant nomen, ſibi v- 15
ſurpare videntur omnimodam & pleniſſimam in ſubditos pro ar-
bitrio poteſtatem: quæ ſola eſt Dei, qui omnia quæ vult poteſt,
nihilq; niſi iuſtum velle poteſt. Vnde illi ſoli hoc nomen Domini
conuenit, vt & Dauid ſcribit, *Pſalm. 82. Cognoſcant gentes quia no-*
men tibi eſt Dominus, tu ſolus altiſſimus in omni terra. Et alibi, *Pſal.*
99. Scitote quoniam Dominus ipſe eſt Deus. ¶ Hocq; † eſt nomen il- 16
lius reuelatum Moſi, *Adonai, Exod. c. 6.* Imperatores tamen alii,
qui ſe dominos orbis dicebant, *l. bene a Zenone, de quad. præſc. C. c.*
conuenior. 23. q. 8. domini & nomen vſurparunt, *vt in proœm. Inſti.*
in ſubſcript. dicitur dominus Iuſtinianus, & res eorum dominicæ
abſolute dictæ ſunt, *vt tit. de gre. domini. tit. 75. & tit. de palat. & do-*
mib. domin. tit. 76. lib. 11. C. ¶ Qui † dominus eſt alicuius rei, liberam 17
eius rei, vt ſuæ, habet poteſtatem, imo vt abuti ea poſſit, *l. in re mā-*
data, C. mand. l. nemo exterus, de Iudæ. tit. 9. lib. 1. C. Quamobrem &
olim donec proſpectum fuit, vt dicemus, in ſeruos, quorum do-
minium habebāt, libera erat vitæ & necis poteſtas, *gl. l. 2. de iis qui*
ſunt ſui vel alien. iuris. Satis miſerum & abominandum ſpectacu-
lum, pares natura & conditione ſimiles homines, vt bruta anima-
lia & pecudes, mactare, & peius habere. ¶ Sicuti † ferunt Vidium 18
Pollionem, ſeruos murenis inuadendos & edendos obiectaſſe,
Tertul. lib. de Pollio. ¶ Vt † pleræq; nationes fuerint, quæ caſibus 19
hominum miſertæ, a ſeruis habēdis abſtinuerint, nec apud ſe paſ-
ſæ ſint eſſe: vt Strabo, *lib. 15. Geogra.* ſcribit apud Indos nullum fu-
iſſe ſeruorum vſum, *Arria. in lib. rer. Indicar.* Inter Eſſæos Iudæo-
rum nemo ſeruiebat illis, omnes liberi miniſtrabāt ſibi inuicem,
Philo Iudæ. lib. quod li. ſit qui virt. ſtud. ¶ Prohibuerūt † ne ſerui ſer- 20
uæve haberentur Phocenſes & Locri, teſte Athenæo, *Athen. li. 6.*
dipnoſop. c. 7. Iure Romanorum ne ſint apud Iudæos, vel hæreti-
cos, vel paganos ſerui Chriſtiani prohibetur, *l. 1. ne Chriſtia. man-*
ci. Iudæ. hæreti. vel pag. hab. ¶ Sed † & conſuetudine Biturigum, a- 21
pud illos vetitum habere ſeruos, *§. 1. de conſuet. iur. & ſtat. perſo. in*
conſuet. Bitur. ¶ Tholoſæ † ſerui qui ingrediuntur ciuitatem, libe- 22
ri ſunt, nec repeti vel euelli illinc a dominis poſſunt, *Nicol. Boer.*
ad d. §. 1. ¶ Temporibus † quoque regni Saturni, priſcis nullus ſer- 23
uus ſeruave, *Athen. lib. 6. c. 7.* vnde & in Saturnalib. poſtea ſeruorū
cum liberis æqua conditio, *Lucianus, in Chronoſ. ſiue in Saturnal.*
¶ Et † vltimus gradus vilitatis & abiectionis humanæ eſt in ſer- 24
uitute. Et ideo Deus omnium, natura Dominus noſter Ieſus Chri-
ſtus, dicitur formam ſerui accepiſſe, *ad Philip. c. 2.* hoc eſt, humi-
lioris viri. ¶ Vnde † & Pontifex Max. Gregorius IX. quem alii de- 25
inde ſecuti ſunt, ſeruum ſeruorum Dei ſe nominauit, *in proœ. De-*
cret. Sicuti etiam & Iuſtinianus ſeruum ſe nominat, *in l. 1. de offi.*
præfect. præto. Afri. Dicebat præſtantiſſimus Poetarum apud Athe-
næum, *Athen. li. 6. dipno. c. 7.*

Dimidium rapuit virtutis Iupiter almum
Mortali, cui ſeruilem mox deſtinat eſſe.

De ſeruitutis finitione. Cap. 2.

1 *Seruitus quid.*
2 *Seruitus probata ſub lege diuina.*
3 *Serui fiſcalini & eccleſiaſtici in Francia qui olim.*
4 *Seruitus quomodo contra naturam, & non contra ius naturale.*
5 *Naturalia vitia quomodo dicantur.*
6 *Hominis natura imperare.*
7 *Hominum vnum genus, & natura prima, & ortus, & interitus.*

IAm tradidimus libertatis finitionem ſup. lib. 11. c. 1. Reſtat nunc
examinanda ſeruitutis finitio, quæ libertatis naturam plenius
explicabit, & ideo de illa vberius paulo: vt cognito altero contra-
riorum, aliud quoque lumen accipiat, *l. 1. de iis qui ſunt ſui vel ali.*
iur. Illam porro ſubiicimus oculis, quam accepimus a Florētino
I.C. *Florentin. in l. libertas, 4. §. ſeruitus, de ſta. hom. in P. lib. 1. tit. 5.* &
Iuſtiniano, *in §. 1. de iur. perſ. lib. 1. Inſtit. tit. 3.* † *Seruitus eſt conſtitu-* 1
tio iuris gentium, qua quis dominio alieno contra naturam ſubiicitur.
Verbum hic, *conſtitutio,* paſſiue pro eo, quod cōſtitutum eſt, vſur-
patur: nam ſecundum Accurſ. *in l. 2. de duo. reis.* verbalia in io, vt
petitio & cōſtitutio tam actiue, quam paſſiue accipi poſſunt. Eſtq;
conſtitutio hęc, lex iuris gentium, in quam fere omnes gentes cō-
uenere, vt ſerui eſſent, *ca. ius gentium, 1. diſt. l. ex hoc iure, de iuſt. &*
iur. l. ſi id quod, 64. de cond. indeb. in P. §. ius autem gētium, de iur. nat.
gen. & ciu. ap. Iuſtinia. quamuis & poſtea iure ciuili quoq; ſerui al-
terius generis eſſe cœperint, *§. ſerui autem naſcuntur, de iur. perſ. ap.*
eund. vt deinceps Deo fauente dicemus. Erantq; iure diuino per-
miſſi ſerui, & de illis leges conſtitutæ, *Exo. c. 12. & 21.* Et in euange-
lica

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN